

ZNOVA

KINEMATOGRAFSKE PODOBE IZ FILMSKE PRETEKLOSTI

Marca in aprila bo spet sevala filmska zgodovina v ljubljanski dvorani kinoteke na Miklošičevi cesti. Dokončni razpad bivše Jugoslavije je namreč prerezal skoraj tridesetletno sodelovanje med Ljubljano in Beogradom, natančneje *Jugoslovansko kinoteko* v Beogradu. Prav gotovo vsaj za določen čas, kakor je gotovo tudi, da bo v prihodnosti sodelovanje povsem drugače zastavljeno. Pa ne prerokujmo in tudi ne bodimo nostalgичni zaradi tistih dobrih plati, ki jih je imela kinotečna naveza v bivši Jugoslaviji. Kruto je v tem trenutku samo dejstvo, da na Slovenskem nimamo kinoteke ali povedano drugače, da slovenska kultura nima fonda pomembnih svetovnih filmov. Ta manko pa ne pomeni, da je le kultura okrnjena, ampak da je v dobršni meri okrnjeno tako v teoretičnem kot tudi v praktičnem pogledu poučevanje in preučevanje zgodovine filma. Zgodovina vsake umetnosti pa je temeljni opornik aktualne konfiguracije refleksije in aktualnega naboja kreativnosti. In to velja tudi za film.

No, da nimamo slovenske kinoteke, smo krivi sami. Kriva ni samo slepa vera v »jugoslovansko bratstvo in enotnost«, ampak tudi to, da so bili spodrezani nekateri poskusi, pa čeprav le v pisni obliki, da se na Slovenskem formira tovrstna institucija. V teh poskusih so se prepoznavale nacionalistične ambicije, v resnici pa so bili ti nastavki le projekcije nacionalnega značaja. Sicer pa, zakaj bi kogarkoli postavljali na zatožno klop, ko so filmske podobe nekaj tako fascinantnega in zato jih velja v prihodnje pridobiti ali kupiti na podlagi čistih računov. Ali vsaj na ravni tiste »deloma pokvarjene poštenosti«, ki velja za filmsko sceno v celoti.

Kmalu bo torej - vsaj začasno - spet kraljevala filmska zgodovina na slovenskem kinotečnem platnu. Zasluga zato gre *Arhivu Hrvatske* iz Zagreba, ki je na osnovi svojega fonda tujih filmov oskrbel dvomesečni program. Seveda je razumljivo, da bo Hrvatska ob tej priliki predstavila tudi zanimive filme iz zgodovine lastne

FEMMINA, REŽIJA AUGUSTO GENINA, 1918.

kinematografije, pa čeprav ne ravno izbrana dela. Le-ta bodo predvidoma prišla na vrsto v mesecu maju. Prav tako tudi predstavitev lanskoletne hrvaške filmske proizvodnje, ki je ne glede na vojno viхро zabeležila šest novih filmskih del.

Kakorkoli že, pomembno je, da bodo spet na ogled nekateri filmi velikanov svetovne celuloidne konstelacije. Omenimo le imena FEDERICO FELLINI, WOODY ALLEN, LEO McCAREY, MARTIN SCORSESE, WILLIAM FRIEDKIN, INGMAR BERGMAN, CARLOS SAURA, JOHN BOORMAN, KAREL REISZ, DAVID LYNCH, ...

Sicer ne bomo gledali ravno briljantnih kopij, toda gledali bomo spet filmsko zgodovino v kinematografski formi in kakšen rahel filmski dež v tem primeru filmske fascinacije prav gotovo ne bo posebej motil.

Kaj pa jesenska kinotečna sezona? Obeta se mesec madžarske in avstrijske filmske zgodovine, skoraj kot pribito pa velja, da bo novembra predstavljen program filmov po izboru znamenite francoske filmske revije *Cahiers du Cinema*.

Prav gotovo bo svet s kinematografskimi podobami iz filmske preteklosti lepši, tudi pri nas.

SILVAN FURLAN